

„Od zimnioka do bulwioka”

W Szkole Podstawowej im. św. Jana Kantego w Futomie realizowaliśmy od czerwca do listopada b.r. pasjonujący projekt „Od zimnioka do bulwioka” dofinansowany w ramach IX edycji Programu Polsko–Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce przy współpracy z Ośrodkiem Działaj Lokalnie – Fundacją Generator Inspiracji i wsparciu otrzymanemu od lokalnych samorządów: Gminy Błazowa, Gminy Chmielnik, Gminy Dynów oraz Gminy Tyczyn. Autorem projektu był dyrektor szkoły Zdzisław Chlebek, który korzystał z porady Pani koordynator Marty Żurek. W jego realizacji aktywnie uczestniczyły panie ze Stowarzyszenia Kultywowania Kultury i Tradycji Ziemi Futomskiej, Kapela Ludowa z Futomy, nauczyciele, rodzice, dzieci i młodzież.

Celem projektu było pokazanie jak się dawniej uprawiało ziemniaki i przygotowywało później tradycyjną potrawę - drożdżowy placek z nadzieniem z mięty i farszu ziemniaczanego zwany *bulwiokiem*, który od 2006 roku stał się produktem regionalnym w Futomie bezpośrednio po poznańskiej Polagrze, gdzie został nagrodzony Perłą i wpisany na listę produktów tradycyjnych.

W ramach stworzonego projektu nakręciliśmy interesujący film dokumentalny, prezentujący sadzenie, wykopki ziemniaków oraz dawne obrzędy, zwyczaje, tradycje, narzędzia pracy, codzienny strój, towarzyszącą pracy muzykę, pomoc sąsiedzką oraz gwarę ludową związaną z codzienną pracą i świętowaniem po jej zakończeniu. W trakcie relizowania filmu wykorzystaliśmy profesjonalizm i doświadczenie pań ze Stowarzyszenia Kultywowania Kultury i Tradycji, panów z kapeli ludowej i Zespołu Obrzędowego Futomianie, eksponaty Regionalnej Izby Pamięci i Tradycji oraz starą chałupę z zapiekiem-własność pani Weroniki Wyskiel.

Projektu nie udałooby się zrealizować bez zaangażowania i entuzjazmu pań Marii Sowy, Weroniki Wyskiel, Danuty Gliwy, Wiesławy Rybki, Marii Panek, Lucyny Nowak, Danuty Ignarskiej, Małgorzaty Drewniak, Agnieszki Kustry, nauczycieli: Ewy Skawińskiej i Małgorzaty Kawy, wspartych przez Edwarda Sowę, Józefa Sowę, Jerzego Leśniaka i członków kapeli. Profesjonalny film dokumentalny nakręcił Andrzej Mazur – rodak Futomy.

Myślę, że jest to ostatnia chwila, aby utrwalić te tradycje i zwyczaje, zachować dawną gwarę ponieważ odchodzi od nas starsze pokolenie, wraz z nim znikają stare domy i narzędzia pracy, a także niepowtarzalny klimat pomocy i współpracy międzysąsiedzkiej, wzajemne więzi, które cementowały relacje między ludźmi w wiejskiej społeczności. W czasach nam współczesnych zmienił się nie tylko sposób gospodarowania, warunki życia i pracy na roli, ale zanika także ów barwny dawny język, a wiele słów wychodzi z powszechnego użytku. Część młodego pokolenia wstydzi się swego pochodzenia. Trzeba im przywrócić poczucie dumy ze swych Małych Ojczyzn, z których się wywodzą.

Chcemy zachować za pośrednictwem filmu dawne słownictwo takie jak: *jużyna, okowita, cybuchy, ląty, zapiecek, polepa, stryjna, fura, badyle, swok, łujna, łoński rok, przednówek*, a także propagować tradycyjne potrawy obok popularnego *bulwioka* – *japczok, śliwiok, pamulę, kapuśnioki, kapustę z grochem, kawę zabielańą* i inne.

Zdzisław Chlebek

